

Đi theo Con đường của *Bác*

**Đại tướng
VĂN TIỀN DŨNG**

(Hồi ký)

Nhấp để xem toàn màn hình

**NHÀ XUẤT BẢN
CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT**

Đi theo
Con đường
của
Bác
(Hồi ký)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Số 6/86 Duy Tân, Cầu Giấy, Hà Nội. ĐT: 080.49221, Fax: 080.49222

Email: suthat@nxbctqg.vn, Website: www.nxbctqg.org.vn

Sách điện tử: www.stbook.vn, www.thuvienoso.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
PGS.TS. VŨ TRỌNG LÂM

Chịu trách nhiệm nội dung
PHÓ GIÁM ĐỐC - PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
ThS. NGUYỄN HOÀI ANH

Chịu trách nhiệm tổ chức xuất bản điện tử
PHÓ GIÁM ĐỐC
ThS. NGUYỄN THÁI BÌNH

Biên tập nội dung: TS. LÊ HỒNG SƠN
PHẠM ĐIỀU THU

Trình bày bìa: ĐƯỜNG HỒNG MAI

Chế bản vi tính: HOÀNG MINH TÂM

Sửa bản in: PHÒNG BIÊN TẬP KỸ THUẬT

Đọc sách mẫu: ĐIỀU THU

Số đăng ký kế hoạch xuất bản: 598-2024/CXBIPH/5-244/CTQG.

Quyết định xuất bản số: 3205-QĐ/NXBCTQG, ngày 05/03/2024.

Mã số ISBN: 978-604-57-9362-6

Đại tướng
VĂN TIẾN DŨNG

Đi theo
Con đường
của
Bác

(Hồi ký)

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Cuốn hồi ký *Đi theo con đường của Bác* kể về quá trình hoạt động cách mạng của Đại tướng Văn Tiến Dũng từ những ngày đầu mới gia nhập đội ngũ, những người cộng sản trải qua cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp xâm lược và những năm tháng xây dựng quân đội tiến lên chính quy, hiện đại trên miền Bắc...

Qua những trang hồi ký của Đại tướng, hình ảnh của Chủ tịch Hồ Chí Minh được tái hiện một cách giản dị, chân thực, cảm động; đồng thời giúp chúng ta thấy rõ công lao to lớn của Người trong việc xây dựng, giáo dục và rèn luyện Quân đội nhân dân Việt Nam, “trung với nước, hiếu với dân”, ngày càng trưởng thành vững mạnh.

Đáp ứng nhu cầu của bạn đọc, Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật tái bản cuốn hồi ký *Đi theo con đường của Bác* của Đại tướng Văn Tiến Dũng. Nội dung cuốn sách được chia làm bốn phần:

- Con đường đến với Bác
- Xây dựng cơ sở chính trị trong lực lượng vũ trang nhân dân
- Về với đồng bằng địch hậu Liên khu III
- Trên con đường tiến lên chính quy, hiện đại

Cuốn sách sẽ đem đến cho độc giả thêm những tư liệu đầy đủ, chân thực, giàu cảm xúc về cuộc kháng chiến chống Pháp của nhân dân ta dưới sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng ta.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách với bạn đọc.

Tháng 10 năm 2023

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

I

CON ĐƯỜNG ĐẾN VỚI BÁC

Sau gần ba năm rời quê hương đi làm thuê kiếm sống, đối mặt với các chủ xưởng, hòa mình trong anh chị em thợ dệt, càng ngày tôi càng cảm thấy nổi đảng cay, nhục nhằn của kẻ làm thuê, cảm thấy cuộc sống ngột ngạt của những người bị áp bức. Ở tuổi thanh niên sức khỏe dư thừa, mà tôi là người rất khỏe mạnh nữa, tôi không thể co mình lại cam chịu kiếp sống tủi nhục đó. Và chẳng, dù có muốn, tôi cũng không thể tìm đâu thấy một cuộc sống yên ổn về vật chất, và nhất là về tinh thần. Tôi xông xáo đi tìm lối thoát.

Năm ấy việc Quốc hội Pháp tuyên bố sẽ cử phái đoàn điều tra sang Đông Dương, Đảng ta chủ trương phát động và tổ chức cho nhân dân ở tất cả các nhà máy, hầm mỏ, đồn điền, công sở, trường học, khu phố, làng mạc... công khai hội họp. Nội dung các cuộc hội họp là thảo luận những yêu cầu về tự do, dân chủ, dân sinh và cử đại biểu đi dự đại hội đại biểu nhân dân các cấp, tiến tới tổ chức

Đại hội đại biểu nhân dân toàn Đông Dương, thảo bản nguyện vọng của nhân dân Đông Dương.

Phong trào vận động mở Đại hội Đông Dương lan rộng nhanh chóng từ Nam ra Bắc. Các ủy ban hành động được thành lập khắp nơi và được các tầng lớp nhân dân, đặc biệt là công nhân và nông dân hưởng ứng sôi nổi. Qua báo chí, tôi được biết mới đến cuối tháng 9 năm 1936, riêng ở Nam Kỳ đã có hơn 600 ủy ban hành động được thành lập và có trụ sở công khai.

Phong trào lan tới Hà Nội, mạnh mẽ và sôi nổi. Nhiều anh chị em thợ dệt ở xưởng Cự Chung, nơi tôi đang làm thuê, tìm tôi bàn bạc, càng kích thích tôi lao vào đọc và học, mong tìm lời giải đáp cho biết bao câu hỏi ngày đêm trăn trở trong đầu. Sau 10-12 giờ làm việc trong xưởng nóng như thiêu như đốt, về tới căn buồng ở, tôi lại dồn hết tâm trí vào sách, báo. Những cuốn sách lôi cuốn tôi mạnh mẽ là bản dịch *Gót sắt* của Jack London và *Người mẹ* của Macxim Gorki. Những điều thu nhận được qua sách, báo, tôi đem kể lại cho anh chị em trong xưởng cùng nghe. Nhiều khi trong bữa ăn, giờ nghỉ giữa ca, hoặc ngay cả khi đứng máy, chúng tôi đã có nhiều cuộc trò chuyện bổ ích. Nghe thấy ở đâu có sách báo hay là tôi tìm đến. Tôi tiếp xúc nhanh chóng với tờ *Hồn trẻ*, một tờ báo có xu hướng tiến bộ lúc bấy giờ. Tờ báo đã mang lại cho tôi nhiều thông tin mới mẻ về các vấn đề xã hội,

về đời sống cùng khổ, lam lũ của dân cày, về nỗi cực nhọc của thợ thuyền, về tự do dân chủ... Tôi lại tìm mượn được bản đánh máy bản dịch một cuốn sách rất hay: "Liên bang xôviết trên đường xây dựng". Cuốn sách dắt dẫn tôi vào một giấc mơ lớn, mơ đất nước chúng ta không còn những "ông Tây" hống hách, tàn bạo, những bọn cường hào ác bá, những ông chủ sống phê phỡn trên nỗi nhục nhân, đói rét của nhân dân ta: Liên Xô động lại trong tôi như một thế giới huyền thoại đầy hấp dẫn và tràn ngập hạnh phúc. Nghe nói ở phố Hàng Da có một cửa hàng gạo có cái tên rất lạ và rất hay: "Sống". Tôi tìm đến ngay. Ngoài cửa hiệu có một cái biển để rõ ràng và nghiêm chỉnh: "Đông Dương đại hội, lâm ủy chi nhánh Bắc Kỳ" (tức là Ủy ban lâm thời chi nhánh Bắc Kỳ Đại hội Đông Dương). Đây là nơi hội họp, hoạt động cho cuộc vận động mở Đại hội Đông Dương mà suốt những ngày qua các báo từ Nam chí Bắc đã dồn dập đưa tin. Ở cửa hàng gạo này tôi đã nhiều lần được trò chuyện với anh Trần Đình Long (sau này hỏi ra mới biết anh đã qua nước Nga xôviết học tập ba năm và trở về nước năm 1929). Anh coi tôi như một người bạn tâm tình cùng lứa tuổi. Anh nói chuyện cởi mở, hấp dẫn. Anh nói với tôi rất nhiều về tình cảnh đất nước, về đời sống dân ta... Và không biết từ lúc nào anh đã khơi dậy trong tôi, hun đúc thêm trong tôi nhuệ khí phải làm một việc gì đóng góp vào phong trào chung

đang lên như sóng cuộn. Tôi đem những điều thu nhận được từ nhà "Sống", từ anh Trần Đình Long về thuật lại với anh chị em xưởng Cự Chung, và không thể không nói thêm những ý nghĩ của mình.

Cuộc vận động Đông Dương đại hội phát triển nhanh. Các báo chí đăng liên tục các bản dân nguyện, đưa tin về các cuộc đấu tranh đòi cải thiện dân sinh, dân chủ... Không khí sôi nổi đó tác động mạnh tới anh chị em thợ xưởng Cự Chung. Chúng tôi nung nấu một ý định phải sớm tổ chức đấu tranh đòi tăng tiền công, cải thiện điều kiện lao động, nhất là đòi cho thợ được tự do ăn ở bên ngoài, để chúng tôi dễ bề học tập, hội họp và tham gia phong trào chung.

Tuy nguyện vọng là như vậy, chúng tôi cũng thấy qua kinh nghiệm của một số nơi khác, nếu không có người đứng ra tuyên truyền vận động thật tốt, làm cho mọi người đồng lòng một chí thì không tạo được sức mạnh và khó giành được thắng lợi. Mặt khác phải có một kế hoạch tổ chức thật chu đáo, tỉ mỉ, chặt chẽ...

Các cuộc trao đổi tay đôi, rồi tay ba lan dần ra các nhóm thợ ở các bộ phận khác nhau trong xưởng. Các bác, các anh, các chị vốn yêu mến tôi, nay được người nói ra đúng nguyện vọng của mình, lại được cao trào chung cổ vũ, nên chúng tôi thật không gặp khó khăn gì đáng kể trong việc tổ chức lực lượng.

Chúng tôi nhất trí đưa ra khẩu hiệu đấu tranh: đòi tăng công khoán và tiền lương 20 phần trăm¹, đòi phải được đối xử tử tế, chống mắng mỏ, đánh đập, đòi nghỉ chủ nhật và nhất là đòi phải để cho thợ ra ở ngoài xưởng. Về thời cơ đấu tranh, chúng tôi nhằm đúng lúc Cụ Chung đang có một đơn đặt hàng phải làm gấp để kịp giao xuống tàu xuất cảng. Anh ta đang rất cần thợ làm thêm giờ để kịp hoàn thành kế hoạch, vì vậy chắc chắn cũng rất sợ thợ đình công.

Cuộc bãi công đã nổ ra. Đơn yêu sách của tập thể anh chị em thợ chúng tôi được đưa tận tay Cụ Chung. Đối với anh ta, có thể nói đây là một tiếng sét.

Anh ta ngọt ngào đề nghị anh chị em thợ cứ tiếp tục làm việc như thường và hứa nghiên cứu kỹ các yêu sách và sẽ trả lời sau. Chúng tôi đồng thanh tuyên bố: “Không trả lời ngay, sẽ không ai làm việc”.

Một ngày trôi qua. Không khí rất căng thẳng.

Đây là lần đầu tiên “vào trận” của nhiều anh chị em và cả của riêng tôi; tôi không khỏi hồi hộp. Vốn tin và phục các anh ở nhà “Sống”, tôi đem chuyện đấu tranh của chúng tôi kể cho các anh nghe và nhờ “mách nước”¹. Các anh rất hoan nghênh và bày cách đưa cuộc đấu

1. Xưởng Cụ Chung hồi ấy có 2 chế độ trả công: công tháng và công khoán sản phẩm.

tranh tới kết quả mong muốn. Tôi tâm đắc nhất điều các anh dặn là chỉ nên nêu ra và giành cho được mục tiêu có thể giành được, để rồi sẽ tiến lên bước cao hơn sau này. Muốn vậy phải chăm lo củng cố đội ngũ anh chị em ta, nắm chắc và đoán trúng ý định và thủ đoạn của chủ.

Qua mấy hôm sau, không một ai tới xưởng. Cuối cùng Cụ Chung phải nhượng bộ. Anh ta tuyên bố chấp nhận mấy điều khoản: ngày làm 8 giờ, nghỉ chủ nhật, sẽ đối xử tử tế với mọi người. Cũng đồng ý để anh chị em thợ tự ý chọn chỗ ăn, ở. Duy chuyện tiền lương thì chủ vẫn lờ đi chưa trả lời dứt khoát.

Chúng tôi liền quây quần bàn bạc. Hầu hết anh chị em thợ đi đến một nhận xét: Cuộc đấu tranh đã thắng lợi khá lớn, nhưng khẩu hiệu chính chưa đạt. Nay tiếp tục bãi công để ép chủ nhận toàn bộ yêu sách thì sẽ thiệt cho anh chị em thợ làm khoán, mà số này phần lớn là những người lớn tuổi, đông con. Chúng tôi đi tới một chủ trương mềm dẻo: Đồng ý đi làm để chủ khỏi lỡ hợp đồng với điều kiện chủ phải tiếp tục suy nghĩ và đi tới chấp nhận việc tăng lương. Nếu không, mọi việc sẽ tan vỡ toàn bộ.

Mọi người bắt đầu trở lại làm việc. Như được tháo cũi sổ lồng, sau giờ làm việc, hầu hết anh chị em thợ ra sống ở ngoài xưởng. Nói sao cho hết niềm vui khi tôi và một số anh em được sống tự do, tiện bề gặp gỡ bàn bạc tiếp tục cuộc đấu tranh.